

Vipuvoimaa EU:lta **Länsi-Suomeen**

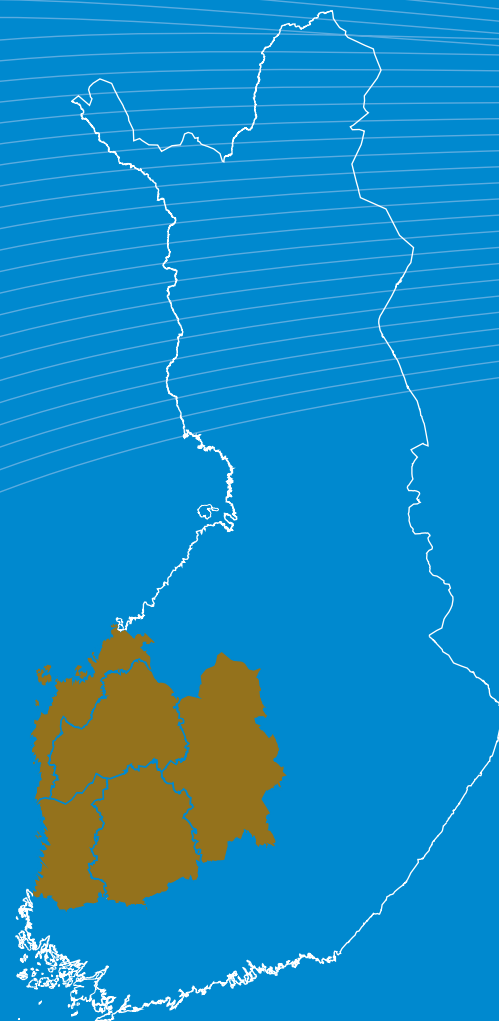
Rakennerahastokausi 2007–2013



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Sisältö

- 3 Euroopan unioni osallistuu Suomen alueiden kehittämiseen
- 4 Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoite
- 5 Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelman toteutusalue
- 6 Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelman tavoitteet
- 8 Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelman toimintalinjat
- 10 Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelman rahoitus
- 12 EU-tuen hakeminen
- 13 Mistä muualta voi saada tukea kehittämishankkeisiin?
- 14 Minulla on hankeidea, miten toimin saadakseni tukea EU:n rakennerahastosta?



Euroopan unioni osallistuu Suomen alueiden kehittämiseen

Suomen kehittäminen on suomalaisten yhteinen asia. On kaikkien etu, että parhaat Suomen kehittämisideat eivät jää vain idean tasolle, vaan että ne myös toteutetaan – omin avuin tai muiden avustuksella. Euroopan unionin (EU) tuella ideoista voidaan tehdä totta.

EU-raha antaa vipuvoimaa, jonka avulla suomalaisten ideat voidaan muuttaa käytännön kehittämishankkeiksi. Tavoitteena on Suomi, jossa on työtä, osaavia ihmisiä, otollinen ilmapiiri uusille ideoille ja menestyvät yritykset sekä hyvä ympäristö asua, elää ja tehdä työtä.



EU rahoittaa hankkeita rakennerahastoista, joita ovat Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) sekä Euroopan sosiaalirahasto (ESR). EU:n rakennerahastot on tarkoitettu pienentämään eurooppalaisten alueiden kehityksessä syntyneitä eroja. Niiden tuella kehitetään koko Suomea: suomalaisia ihmisiä, yrityksiä ja paikkakuntia.

Tavoitteena

alueellinen kilpailukyky ja työllisyys

Euroopan unionin rakennerahastojen ohjelmakauden 2007–2013 strategiset painopisteet Suomessa ovat yritystoiminnan edistäminen, innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen ja osaamisrakenteiden vahvistaminen, osaaminen, työvoima, työllisyys ja yrittäjyys sekä alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen. Euroopan alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitetta toteutetaan EAKR- ja ESR-ohjelmilla. Rahoitusta on varattu erikseen jokaiselle vuodelle.

Suomessa toteutetaan viittä alueellista EAKR-ohjelmaa. Etelä-Suomi, Itä-Suomi, Länsi-Suomi, Pohjois-Suomi sekä Ahvenanmaa toteuttavat kukin omaa ohjelmaansa.

Manner-Suomen ESR-ohjelmassa on valtakunnallinen osio ja neljä alueellista osiota. Lisätietoja ESR:n toiminnasta saa erillisestä ESR:n ohjelmaesitteestä sekä internetistä osoitteesta www.rakennerahastot.fi.



Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelman toteutusalue

Länsi-Suomen ohjelma kattaa koko Länsi-Suomen eli Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Satakunnan maakunnat. Länsi-Suomen ohjelma-alueen väkiluku vuonna 2006 oli 1,334 miljoonaa asukasta.

Länsi-Suomen ohjelma-alueen seutukunnista määritellään haasteellisimmiksi alueiksi kaikki muut paitsi Tampereen, Vaasan, Pietarsaaren ja Seinäjoen seutukunnat. Haasteellisimmilla alueilla asuu 61 prosenttia alueen väestöstä ja niille on suunnattu 67 prosenttia koko ohjelman rahoituksesta. Eri-tyisen haasteelliseksi alueeksi ja kehityskohteeksi on nostettu Saarijärven-Viitasaaren seutu harvaan asuttuna alueena ja se saakin korkeampaa tukea kuin ohjelma-alueen muut osat.

Lisäksi omana erityisenä kehittämiskohteena ovat suuret kaupunkiseudut, jollaisiksi ohjelmassa on määritelty Tampere ja Vaasa.

Uudet energiateknologiat ovat tulevaisuuden työllistäjä

Uusiutuvan energian käyttöönoton uskotaan synnyttävän Eurooppaan arviolta miljoona uutta työpaikkaa vuoteen 2015 mennessä. Keski-Suomeen työtä on laskelmien mukaan luvassa noin kahdeksalle sadalle ihmiselle.

Vuonna 2003 Jyväskylän yliopistossa aloitettu poikkitieteellinen Uusiutuvat energiat -maisteriohjelma tutkii ja demonstroi biokaasuun, biomassan pienpolttoon, aurinkolämpöön ja -sähköön sekä integroituihin järjestelmiin liittyviä menetelmiä.

Tutkimuksen kohteena ovat myös uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämisen sosio-ekonomiset vaikutukset. Suomen ensimmäinen uusiutuvan energian professori aloittaa tehtävässään vuonna 2008.

Uusiutuvat energiat -hanketta johtaa professori **Jouko Korppi-Tommola**. Projektia ovat rahoittaneet valtio, keskisuomalaiset kunnat, Länsi-Suomen lääninhallitus sekä mukana olevat yritykset. Hankkeen investointi- ja kehittämissosiota on tukenut EAKR ja koulutusosiota

ESR. ”Hankkeen myötä yliopisto-osaaminen lisääntyi ja eri toimijat ovat saaneet uutta osaa-vaa henkilöstöä”, kertoo alkuvaiheen hyödyistä Keski-Suomen liiton ohjelmapäällikkö **Pirjo Peräaho**.

Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelman tavoitteet

EU-ohjelmien tuella Länsi-Suomesta on tavoitteena kehittää yhtenäinen, tasapainoinen sekä kansainvälisesti ja kansallisesti vetovoimainen kokonaisuus maakuntien omien vahvuuksien pohjalta. Pyrkimyksenä on edistää Länsi-Suomen taloudellista kehitystä kansallisilla ja kansainvälisillä markkinoilla, lisätä alueella työpaikkojen ja yritysten syntyä sekä edistää yritystoiminnan kilpailuedellytyksiä.

Suomessa alueellinen kilpailukyky edellyttää, että maakunnat tunnistavat kilpailukykyä eri osatekijöiden merkityksen ja löytävät omat vahvuutensa ja menestystekijänsä. Jotta alueille pystytään jatkossakin vastaamaan kiristyvään kilpailuun ja rakenteellisiin muutoksiin, täytyy paikalliset kilpailukykyyn avainelementit säilyttää ja niitä kehittää.

Länsi-Suomen toimenpideohjelmassa toteutettaville hankkeille on asetettu seuraavat päätavoitteet:

- 9 800 uutta työpaikkaa, joista naistyöpaikkojen osuus on 3 920
- 2 000 uutta yritystä, joista naisyritysten osuus on 800
- 150 uutta tuotekehitystyöpaikkaa

EAKR-toimenpideohjelmalle on määritelty mitattavat ydinindikaattorit. Ohjelman tuloksia ja vaikuttavuutta arvioidaan sekä ohjelman aikana että jälkikäteen.



Länsi-Suomen hankkeiden
tavoitteena on luoda 9 800
uutta työpaikkaa ja 2 000
uutta yritystä.

Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelman toimintalinjat ja erityisteemat

EAKR-ohjelmissa kehittämistarpeet on jaoteltu toimintalinjoihin, jotka seuraavat kansallisen rakennerahastostrategian painopisteitä.

Länsi-Suomessa tuettava toiminta jakaantuu neljään toimintalinjaan.

Toimintalinja 1: Yritystoiminnan edistäminen

Toimintalinjan 1 kehittämistoimet kohdistuvat suoraan pk-yrityksiin tai yritysryhmiin. Tavoitteena on muun muassa tukea yritysten mahdollisuuksia hyödyntää ja tuotteistaa innovaatioita sekä ottaa käyttöön esimerkiksi uutta ympäristöteknologiaa. Huomiota kiinnitetään erityisesti pk-yritysten kehittämiseen ja naisyrityksien edistämiseen. Tuki-instrumentteja yrityksille voivat olla TE-keskuksen kehittämisavustus ja Finntalan korkotuetut lainat.

Rahoitettavia hankkeita voivat olla esimerkiksi uusien yritysten perustaminen, pk-yritysten kasvuhankkeet, naisyrityksiä edistävät hankkeet, pk-yritysten verkostoituminen, luovien toimialojen yritysten kehittäminen, innovaatioiden tuotteistaminen ja kaupallistaminen, omistajanvaihdokset ja sen jälkeiset kehittämistoimenpiteet sekä yritysten ekotehokkuuden ja ympäristötietoisuuden lisääminen.

Tuen saajia voivat olla:

- alkavat ja kasvuhakuiset yritykset
- kehitysyhtiöt ja teknologiakeskukset
- yrityksiä palvelevat organisaatiot

Toimintalinja 2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Toimintalinjalla 2 edistetään osaamis- ja innovaatiotoimintaa sekä vahvistetaan innovaatioihin liittyviä rakenteita ja osaamiskeskittymiä.

Rahoitettavia hankkeita voivat olla esimerkiksi innovaatiotoimijoiden sekä pk-yritysten yhteistyön ja verkottumisen tukeminen, innovaatiopalveluiden saatavuuden ja tehokkuuden parantaminen, yrityshautomoiden kehittäminen, alueiden erikoisosaamisen kehittäminen, t&k-toimintaa tukevien toimintojen kehittäminen, sähköisten neuvonta- ja asiakaspalvelujärjestelmien kehittäminen sekä soveltavan tutkimuksen hyödyntäminen.

Tuen saajia voivat olla:

- tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot
- yliopistot, ammattikorkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset
- teknologia-, innovaatio- ja osaamiskeskukset
- kunnat
- yrityksiä palvelevat organisaatiot ja kehitysyhtiöt

Toimintalinja 3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

Toimintalinjan 3 toimenpiteillä kehitetään toimintaympäristöä. Tuettavalla toiminnalla voidaan hyödyntää ja vahvistaa alueen vetovoimaisuutta, ehkäistä ympäristöriskejä ja -haittoja sekä parantaa alueiden saavutettavuutta.

Rahoitettavia hankkeita voivat olla esimerkiksi kilpailukykyisten toimintaympäristöjen kehittäminen, liikenteellisen ja palvelullisen saavutettavuuden parantamiseksi tehtävät suunnitelmat, ympäristöteknologian hyödyntäminen sekä ympäristörisien hallinta, Itämeren ja vesistöjen suojelua sekä ekotehokkuutta edistävät suunnitteluhankkeet, uuden teknologian käyttöönotto, luonto- ja kulttuurimatkailun edellytysten kehittäminen, kulttuuriperintökohteiden vaaliminen ja kunnostaminen sekä kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutuksen lisääminen.

Tuen saajia voivat olla:

- kunnat ja kuntayhtymät
- matkailu-, kulttuuri- ja tiedeyhteisöt
- alueviranomaiset

Toimintalinja 4: Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen

Toimintalinjan 4 toimenpiteillä pyritään Tampereen ja Vaasan kaupunkiseutujen houkuttelevuuden lisäämiseen. Lisäksi keskitytään näiden kaupunkiseutujen ongelmallisimpien kaupunginosien erityishaasteisiin.

Tämä toimintalinjan rahoitettavia hankkeita voivat olla esimerkiksi kaupunkien vetovoimaa, turvallisuutta, kaupunkiympäristön parantamista ja elävää kaupunkikulttuuria edistävät toimenpiteet, yhteisöllisyyttä, osallisuutta sekä asukkaiden ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia tukevat toimenpiteet, sosiaalista koheesiota edistävät toimenpiteet sekä palvelutuotannon kehittämishankkeet.

Tuen saajia voivat olla:

- kunnat ja kuntayhtymät
- yrityksiä palvelevat organisaatiot
- yhteisöt ja järjestöt
- tutkimus- ja koulutusyksiköt
- alueelliset kehittämisorganisaatiot
- osaamiskeskukset ja -keskittymät
- yliopistot, ammattikorkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset

Länsi-Suomen suuralueen yhteiset erityisteemat

Länsi-Suomen alueella rahoitetaan erityisteemoja, joita voidaan toteuttaa koko ohjelma-alueella. Kehittämisen erityiskohteena ovat kärkiklustereiden kehittäminen, innovaatio- ja oppimisympäristöjen kehittäminen, kansainvälisen vetovoiman lisääminen ja hyvinvointipalveluiden innovatiivinen kehittäminen. Lisätietoja löytyy ohjelma-asiakirjasta ja Länsi-Suomen Internet-sivuilta www.lansisuomi.fi.

Länsi-Suomen EAKR-toimenpideohjelman rahoitus

Länsi-Suomen EAKR-ohjelman julkinen kokonaisrahoitus on yli 692 miljoonaa euroa. Tästä EU:n osuus on 159,4 milj. euroa ja kansallinen valtion ja kuntien rahoitus 239,1 milj. euroa. Yksityisten yritysten arvioidaan osallistuvan ohjelman toteutukseen lähes 294 miljoonalla eurolla.

Varsinaisesta ohjelmarahoituksesta 67 prosenttia suunnataan haasteellisimmille alueille (toimintalinjat 1-3), 28 prosenttia suuralueteemoihin ja viisi prosenttia Tampereen ja Vaasan kaupunkiseuduille (toimintalinja 4). Eniten panostetaan toimintalinjoille 1 ja 2.

Toimintalinja	EAKR:n rahoitus	Kansallinen julkinen rahoitus	Yksityinen rahoitus	Yhteensä
1: Yritystoiminnan edistäminen	56.5	86.0	237.8	380.3 Milj. €
2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamirakenteiden vahvistaminen	62.6	95.2	27.3	185.1 Milj. €
3: Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	27.1	41.2	11.8	80.1 Milj. €
4: Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen	6.8	10.4	16.9	34.1 Milj. €
Tekninen tuki	6.4	6.4		12.8 Milj. €
Yhteensä*	159.4	239.1	293.8	692.3 Milj. €

*) Pyörityseroista johtuen TL-kohtaiset luvut eivät summaudu tasan.



Länsi-Suomen
EAKR-ohjelman
kokonaisrahoi-
tuksen suuruu-
deksi arvioidaan
lähes 700 miljo-
naa euroa.

EU-tuen hakeminen

Kuka voi hakea?

Euroopan unionin rakennerahastosta voivat hakea lisärahoitusta hankkeisiinsa yritykset, oppilaitokset, tutkimuslaitokset, kunnat, seutukunnat ja muut oikeuskelpoiset yhteisöt tai niiden yhdistelmät.

Mitä muuta edellytetään?

EU:n myöntämä rahoitus on osarahoitusta – siis vipuvoimaa kehittämistoimiin. EU-tuen saaminen edellyttää, että kehittämishankkeella on EU:n lisäksi muita julkisia tai yksityisiä rahoittajia. Lähes poikkeuksetta kehittämishankkeilla on oltava alueen kuntien rahoitusta. Vain yrityskohtaisilta hankkeilta ei edellytetä kuntarahaa.

Ketkä myöntävät ja päättävät?

Ohjelman mukaista rahoitusta maakunnissa myöntävät työvoima- ja elinkeinokeskukset (TE-keskukset), lääninhallitukset, maakuntien liitot, ympäristökeskukset ja tiepiirit, jotka ilmoittavat rahoituksen hakumenettelyistä ja -ajoista omilla internet-sivuillaan ja mediassa. Osana rahoituspäätösten valmistelua ja toimien yhteensovitusta kehittämishankemuksukset käsitellään joko maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR) tai sen sihteeristössä.

EAKR-ohjelman rahoituksen kohdentumisesta eri rahoittajaviranomaisille sekä rahoitettavan toiminnan painotuksista päätetään maakunnan yhteistyöryhmässä, joka toimii jokaisessa maakunnassa. MYR koordinoi ja sovittaa yhteen niin EU-ohjelmien kuin kansallistenkin kehittämistoimien toteutusta. MYR:n työhön osallistuvat monet maakunnan toimijat: maakunnan liitto ja sen jäsenkunnat, valtion viranomaiset ja organisaatiot sekä keskeiset työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt.

Aluekehitysviranomaisina toimivilla maakuntien liitoilla on tärkeä rooli alueiden kehittämisessä. Ne laativat yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa alueelleen pitkän aikavälin maakuntasuunnitelmat ja maakuntaohjelmat sekä vuosittain maakuntaohjelmien toteuttamissuunnitelmat. Nämä maakunnalliset strategiat ja ohjelmat ohjaavat eri kehittämisvälineiden, muun muassa EU:n rakennerahasto-ohjelmien rahoituksen, suuntaamista.

Lisätietoa löytyy internet-osoitteesta www.rakennerahastot.fi



Mistä muualta voi saada tukea kehittämishankkeisiin?

Suomen alueita kehitetään EU-rakennerahastojen lisäksi myös muun muassa Euroopan maaseuturahaston, Euroopan kalatalousrahaston sekä erilaisten kansallisten ohjelmien avulla.

Maaseudun kehittämistoimet rahoitetaan lähtökohtaisesti vuosille 2007-2013 laaditun Manner-Suomen maaseudun kehittämishankkeen kautta.

EU-ohjelmien ohella myös kansallisten ohjelmien tavoitteena on vähentää alueiden välisiä eroja ja parantaa väestön elinoloja sekä edistää alueiden tasapainoista kehittämistä. Näitä kansallisia ohjelmia ovat muun muassa aluekeskusohjelma, osaamiskeskusohjelma, maaseutupoliittinen kokonaisohjelma ja saaristo-ohjelma. Myös kansalliset Tekes-varat ovat hyödynnettävissä.

Suolahdessa osataan ohutlevyteknologia

Suolahteen on kerätty maan johtavaa ohutlevy-osaamista. Keski-Suomen liitto myönsi EAKR-tukea vuonna 2003 perustetulle Sheet Metal Centrelle. Vuonna 2004 perustettiin Sheet Metal Innovations Oy SMI Ltd, joka on erikoistunut ohutlevyteknologian tuotekehitykseen.

Hankkeessa on ensi vaiheessa keskitytty uuden ohutlevyteknologian haltuunottoon ja opetukseen. Ohutlevy-projekti kouluttaa metallialan opettajia ja yritysten henkilöstöä. Ohutlevyteknikan opiskelijoille on projektin myötä syntynyt uusia oppimapaikkoja teol-

lisuuteen, muun muassa SMI:n emoyhtiöön Relicompiin Suolahdessa. Seuraavaksi on tuotteiden ja tuotannon kehittämisen vuoro.

Teräksen hinnan nousu pakottaa yritykset hakemaan tuotevalmistuksessaan nykyistä ohuempia ja keveämpiä ratkaisuja. Myös koneiden ja laitteiden muotoilulle annetaan entistä enemmän arvoa. Uusilla ohuttekniikoilla, kuten painomuovauksella, pystytään ajamaan erilaisia muotoja. ”Meillä on Pohjois-Euroopan ainoa kaupallisessa käytössä oleva painomuovauskone”, kertoo SMI:n toimitusjohtaja Mar-

ko Jyllilä. Painomuovaus soveltuu prototyyppi- en ja pienten sarjojen valmistukseen nopeasti ja edullisesti.

SMI:llä on lukuisia merkittäviä yrityksiä tuotekehitysasiakkanaan, sekä Suomesta että ulkomailta. ”Tarjoamme ajatuksia ja toteutamme asiakkaan tuoteidean valmiiksi ohutlevyteknologian kokonaisratkaisuksi. Sen jälkeen tuemme projektia koko tuotteen elinkaaren ajan. Pystymme tarjoamaan osaamistamme tuotannon käyttöön joustavasti tarpeen mukaan”, Jyllilä sanoo.

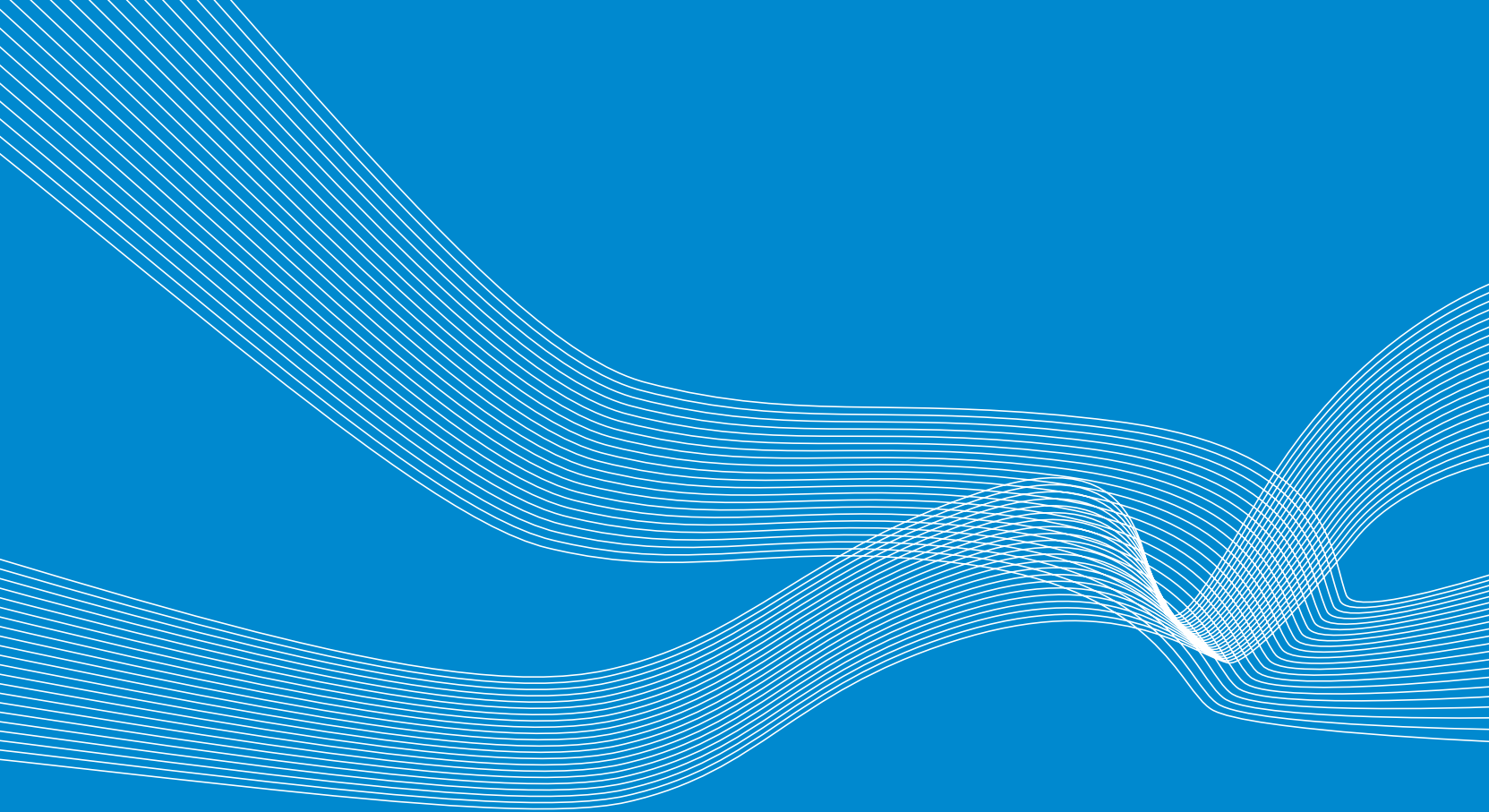
Minulla on hankeidea, miten toimin saadakseni tukea EU:n rakennerahastosta?

Kun Sinulla on idea uudesta hankkeesta, johon haluat hakea tukea EAKR- tai ESR-ohjelmasta, voit edetä seuraavien askelien mukaisesti:

- Kerää ympärillesi ryhmä ihmisiä, joita idea kiinnostaa ja jotka ovat halukkaita kehittämään ideaa eteenpäin. Ota mukaan myös ihmisiä, joita kehittäminen koskee.
- Varmista, että ideallasi on oman organisaatiosi ja tarvittavien yhteistyökumppaneiden tuki. Saadaksesi tukea EU:n rakennerahastoista, tarvitset myös muita rahoittajia, yksityisiä tai julkisia.
- Tutustu aluekehitysrahaston ja sosiaalirahaston ohjelmiin ja niiden toimintalinjojen tavoitteisiin, oman alueesi maakuntaohjelmien strategioihin ja toteuttamissuunnitelmiin sekä rahoituksen hakuaikeihin ja muihin ehtoihin.
- Kun olet löytänyt kumppanit toteuttamaan ideasi, ota yhteyttä rahoittajaan keskustellaksesi hankkeesta. Rahoittajilta saa myös asiantuntija-apua hankkeen käynnistämiseen.
- Jos hankkeesi vastaa ohjelmien tavoitteita ja alueellisia painotuksia, laadi hankesuunnitelma, jossa kerrotaan hankkeen tavoitteet, odotettavissa olevat konkreettiset tulokset, kohderyhmä, toiminta-alue, hankkeen käytännön toimenpiteet, yhteistyökumppanit ja työnjako sekä kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma.
- Tukihakemus täytetään sähköisesti EURA2007-järjestelmässä valtaosassa hankkeita. TE-keskusten myöntämää yritysrahoitusta, Tekesin tutkimus- ja kehittämisrahoitusta sekä Finnvera Oyj:n lainoja ja takauksia haetaan kuitenkin omilla hakulomakkeilla ja -menettelyillä. Hakemusten jättämisestä saat lisätietoa ottaessasi yhteyttä julkiseen rahoittajaan.

Lisätietoa

Lisää tietoa rahoitusmahdollisuuksista ja apua hankevalmisteluun saat osoitteesta www.rakennerahastot.fi ja rahoittajilta. Myös EU-hankkeisiin osallistuneilta kollegoilta tai yrittäjä- ja ammattijärjestöiltä voit saada hyviä käytännön neuvoja.



www.rakennerahastot.fi

www.lansisuomi.fi

www.lansisuomi.fi

www.eplitto.fi

www.keskisuomi.fi

www.pirkanmaa.fi

www.obotnia.fi

www.satakunta.fi



Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013